

ידיעות אחרונות

ערן ישיב • הפחרון הכלכלי

תנו להם מגדלים

סיפור זה נשלח אליכם ממהדורת ה-iPad של **ידיעות אחרונות** חוויה אינטראקטיבית ועשירה של תכנים בלעדיים, כתבות וידאו, שעשועונים ועוד

היום במהדורת ה-iPad

השאר מחוברים

בפייסבוק באינסטגרם

חדשות 22.09.14 פורסם ב- N N הדפס

הריסתם של מגדלי היוקרה בעזה – "מגדלי אקירוב" המקומיים – על ידי חיל האוויר לקראת סוף מבצע צוק איתן עוררה הלם בקרב תושבי עזה, אולי אף הלם רב יותר מאשר זה שעוררה הריסת שכונות עניות. בעזה, כמו בכל מקום, הכלכלה ממלאת תפקיד חשוב – ולפגיעה באינטרסים כלכליים יש אפקט. אך גם להפך: אם תשתדרג כלכלת עזה בצורה משמעותית, יקטן משמעותית גם רצונם של העזתים ללחום בישראל, משום שכשלאנשים יש מה להפסיד, הם לא נוטים להילחם.

עוד טרום מבצע צוק איתן הייתה עזה בתחתית החבית: 1.76 מיליון תושבים בצפיפות שהיא השלישית בגובהה בעולם, כ-4,800 נפש לקמ"ר. התשתיות במצב רעוע, ולפיכך גם בזמנים של שגרה יש שיבושים רבים במערכות החשמל, המים והביוב, ובנוסף שיעור אבטלה של 45% ותוצר לנפש של כ-1,500 דולר לשנה – פחות ממחצית מזה שבגדה, ופחות מ-5% מזה של ישראל.

כעת אין לעזתים הרבה מה להפסיד, בהינתן העוני וחוסר התוחלת של מצבם. אך אם יהיו יותר "מגדלי אקירוב" בתחומי חיים שונים, אזי יהיה מה להפסיד. מפליא אולי, אך לעזה יש אפשרויות כלכליות: פיתוח התיירות לאורך חוף הים, פיתוח תחום השירותים (כולל, למשל, כניסה לתחומי היי-טק), והפקת גז (בעקבות גילוי שדה גז ימי משמעותי ב-1999). בטווח הקצר, ניתן גם להפנות השקעות רבות ותעסוקת עובדים לתחום פיתוח התשתיות הפיזיות והשירותים הציבוריים.

כיצד יכולה עזה להשתדרג, ומי יעשה זאת? יש טעם בכך רק אם יחול שינוי יסודי. לא הקלת המצור או פתיחה מסוימת של מעברים – צעדים קטנים לא ישיגו את המטרה האמיתית, ואף ירעו את המצב בטווח הארוך. מה שנדרש הוא הקמתם של מנגנונים חדשים בינלאומיים ליישום שינוי מסיבי, כיוון שחמאס לא הוכיח רצון או יכולת לפעול בכיוון כזה, וישראל אינה הכתובת הנכונה. מנגנונים אלו מחייבים הסכמה של מספר מדינות וגופים בינלאומיים להירתם ברצינות למשימה.

התמריץ למדינות שיתרמו למאמץ שכזה יהיה בכך שבהשקעה קטנה יחסית ניתן לחולל מפנה תקדימי באזור רווי סכסוכים וקיצוניות המאיים על העולם כולו. כל

סיפור זה נשלח אליכם
ממהדורת ה־iPad של
ידיעות אחרונות
חווייה אינטראקטיבית
ועשירה של תכנים
בלעדיים, כתבות וידאו,
שעשועונים ועוד

העולם מתעסק עכשיו בשאלה איך להתמודד עם האיסלאם הקיצוני, ויש לו אינטרס שדאעש ואל־קאעידה לא יגיעו לאזור.

נראה שיש להתמקד בניסיון לקידום הנושא בשני מישורים, ובמקביל. הראשון, פוליטי: כניסה לעזה של כוח או"ם מהסוג שהוצב במדינות יוגוסלביה לשעבר בשנים 1992-1995, במטרה לשמש נוכחות בינלאומית וכוח מאפשר לפעילות הכלכלית. השני, כלכלי: גוף בינלאומי, כמו הבנק העולמי, יקים כוח משימה שיוציא לפועל תוכניות להשקעה מאסיבית, בסדרי גודל של מיליארד דולר בשנה, למשך כמה שנים. בנק ייעודי לפיתוח ידאג למימון שיגיע ממגוון של מדינות מערביות וערביות עשירות.

סוג כזה של מעורבות בינלאומית יחולל שינוי ביחס לדפוס הרגיל של מעורבות צבאית של המערב במדינות מוסלמיות. כך ייווצר תקדים חיובי להתערבויות נוספות, חיוביות, של המערב, ומשקל נגד לפעילותם הגוברת של ארגוני האיסלאם הקיצוני. מעורבות בינלאומית זו תסתיים עם התקדמות בהסדר מדיני בין ישראל לפלסטינים, ושילובה של עזה עם הגדה. הניסוי העזתי, אפוא, עשוי לקדם הסדר ולשמש דוגמה חיובית בהקשר המזרח־תיכוני. ?

ערן ישיב פרופסור בבית הספר לכלכלה ע"ש ברגלס באוניברסיטת ת"א
וראש התוכנית לכלכלה ולביטחון לאומי במכון למחקרי ביטחון לאומי

Facebook social plugin

© כל הזכויות שמורות ל"ידיעות אחרונות". אין להעתיק או לשכפל תמונות ו/או כתבות מהעמוד.

Powered by YIT